

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

910. An, & qualiter causæ unionis præsumantur existere, & esse veræ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

PARAGRAPHVS III.

An, & qua de causa, & qualiter
facienda unio beneficiorum.

Questio 909. An, & qualiter unio, ut va-
leat, requirat causam.

Respondeo: Requisitum principale ad vali-
dam unionem est causa iusta. Ventrigl. To. 2.
annot. 8. §. 2. n. 21. Carol. Anton. de Luca in observat.
ad Ventrigl. loc. cit. §. 1. n. 5. ubi: ad validitatem unionis
copulative requiruntur & causa & solennitas. Lott. l. 1.
q. 28. n. 142. Quodque, cum requiratur causa & so-
lennitas, si aliquid ex his deficiat, unio nihil opere-
tur, ac proinde unio in tali casu non debeat servari
per successorem, ait Corrad. pr. benef. l. 2. c. 15. n. 76.
ex Oldr. conf. 262. de reb. Eccl. non alien. Et unio facta
per Ordinarium sine causa, etsi de cetero servata
sit forma juris, est ipso iure nulla. Ventrigl. loc. cit. n.
24. Corrad. loc. cit. n. 75. Garc. p. 12. c. 2. n. 13. citans c.
expofitiffi. de prob. & ibi. Abb. & Imol. Oldr. ubi ante
Mandof. ad reg. de union. revoc. q. 6. n. 3. Hojed. & c.
Item facta ex causa quidem, sed falsa est ipso iure
nulla. Garc. loc. cit. & citati ab eo. Ventrigl. cit. §. 2.
n. 25. citans Novarin. singul. concl. tit. de union. concl. 2.
alias. 124. Lott. loc. cit. n. 47. citans Milis. in repertor.
v. unio facta ex fals. caus. ad finem. Cassad. decis. 8. n. 6. de
concess. prob. Ferret. conf. 23. n. 44. contra Barbof. juris
Eccl. l. 3. c. 16. n. 52. Azor. p. 2. l. 6. c. 28. q. 14. Item
contra Rebuff. in pr. ad reg. de union. revoc. gl. 5. & 9.
Mascard. de probis. concl. 1419. & alios, apud Garc. n.
114. Item contra Rotam decis. 2. de reb. Eccl. non alien.
in antip. & alibi. ut videre est apud Garc. (quam ta-
men variasse in hoc puncto, ait Lott.) qui omnes
sentunt, unionem in hoc casu non esse nullam ipso
iure, sed mero iure valere, & sustineri usque ad sen-
tentiam, per quam declaranda nulla, & rescinden-
da. Sententiam nostram confirmant Lott. & Ven-
trigl. exemplo rei minoris, quæ etsi decreto iudi-
cis fuerit alienata, si dein constet fuisse alienatam
ex falsa causa, non obstante decreto, alienatio est
nulla, in tantum, ut res non censetur exisse & do-
minitio minoris. l. magis. §. ult. ff. de reb. cor.

2. Quin & unio facta ex falsa causa à Sede Apo-
stolica est nulla ipso iure. Ventrigl. l. cit. n. 25. in fine.
citans Barbof. ubi ante. ac dicens, non esse in hoc
controverfiam inter A. A. Garc. n. 115. citans Mas-
card. Rebuff. Cassad. Milis. ubi ante. & cum his
Corrad. l. cit. n. 78. eod. quod, ut semper tenuit & ob-
servavit Rota, in rescriptis unionum à Papa ema-
natis semper subintelligatur clausula: si cause vera
sunt. Corrad. ibid. n. 79. citans Rotam in suis practica-
bilibus. adjectis in calice. p. 2. divers. tit. de union. n. 6. Quod
ipsum procedere, etiam unio sit facta motu pro-
prio, & Papa causas unioni inseruit, tradit Corrad.
l. cit. n. 81. ex Garc. l. cit. n. 116. citante pro hoc So-
cin. sca. conf. 1. n. 7. vol. 3. Felin. in c. ad aures. de rescrip.
n. 9. Straph. de citi. gra. lit. de vi & effect. clausular. de
claus. motu proprio vers. 7. n. 5. Selv. p. 3. q. 12. n. 3. Man-
dof. ad reg. 22. q. 2. n. 3. & c. eod. quod, cum hæc causa
sint de facto alieno, possint redargui de falso. Cor-
rad. cit. n. 81. Et sic subreptio vitiat ipso iure unio-
nem factam à Papa. Garc. n. 117. citans Abb. conf.
101. p. 1. Felin. in c. postulat. n. 3. Rebuff. ubi ante. &
plures Rota declarationes, quas ad fsum recitat,
quin & Trid. sess. 7. c. 6. ubi cavetur, & uniones per-
petuæ à 40. annis factæ examinari possint ab Ord-

P. Leuen. Fort. Bensf. Tom. III.

nariis tanquam à Sede Apostolica delegatis, & quæ
per subreptionem vel obreptionem obtenta fue-
rint irrita declarentur.

Questio 910. An, & qualiter causa unio-
nis presumantur existere, & esse vera.

Respondeo primò: quamvis uniones regula-
riter debere presumi factæ ex iusta causa,
dicat Corrad. pr. benef. l. 2. c. 15. n. 4. Quam-
vis etiam, ut habet idem Corrad. l. 2. c. 3. n. 93. Papa,
utpote solutus legibus humanis, & absolutissime
habeat disponendi potestatem, pro libitu suo uni-
re possit beneficia qualibet, non tamen presumat-
ur id velle; cum presumatur potius uti iure ac ra-
tione; & ex iustis causis moveri, ut Card. Paris. conf.
41. n. 127. vol. 1. Decius conf. 4. n. 7. Ruin. conf. 60. an-
te n. 5. vol. 5. quos citat Corrad. Nihilominus causa
unionis non presumitur una, etsi Episcopus vel
Legatus unionis de ea attestet in unione. Card. de
Luca, ad Trid. d. 8. n. 13. Ventrigl. cit. §. 2. n. 26. Garc.
cit. c. 2. n. 120. citans Oldr. conf. 261. de reb. Eccl. Capu-
taq. decis. 350. n. 30. p. 3. & Practicabilia Rota ubi an-
te. contra Rebuff. in pr. tit. de union. revoc. n. 10. quem
videri velle, ait Garc. quod sit credendum Episco-
po vel alteri facienti mentionem de causa unionis,
si exprimitur. Unde jam etiam iuvans se unione in
hoc casu, etiam expressæ ab uniente causa unionis,
renebatur causam illam probare. Garc. cit. n. 120.
multòque igitur minus presumitur causa vera in-
tervenisse, ubi nulla ab uniente fieret ejus mentio.

2. Limitanda tamen sunt hæc primò, ut Episco-
po unienti, id asserenti non credatur, nisi temporis
antiquitas juncta cum observantia justificationis
causæ ac solennitatis presumptionem inducat,
Card. de Luca, l. cit.

3. Limitanda secundò: Nisi Episcopus vel Le-
gatus, aliiive uniens allegans causas, simul enun-
ciet, se earum adhibuisse cognitionem, & reperisse
veras; tunc enim standum ejus asserenti, & præ-
sumendum est pro unione, donec contrarium pro-
betur. Barbof. juris. Eccl. l. 3. c. 16. n. 51. Ventrigl. cit. n.
26. citans Novarin. singul. concl. tit. de union. concl. 2.
alias. 124. n. 4. Garc. l. cit. n. 121. Idque etiam si pro-
cessisset parte non vocatâ, quia forte nullus tunc
aderat, qui vocari debebat. Barb. l. cit. Garc. cit. n.
121. citans Casar. de Grass. decis. 132. n. 16. tamen, ut
Garc. n. 122. Practicabilia Rota loc. ante cit. cum
Cald. conf. 4. de reb. Eccl. non. dicant, quod, si in-
strumento unionis dicatur per Ordinarium; habito
prius speciali tractatu & consilio cum multis canonicis,
& cum auctoritate & consensu canonicorum & præ-
positi & c. adhuc ista verba non probent tractatum
precedentem. Item Roman. in l. sciendam. n. 36. ff. de
verbor. oblig. Rebuff. in concord. rub. concil. Lateran. il-
lacione 2. §. 4. alique apud Garc. n. 132. velint, non
stari asserenti, etiam iudicis seu Prælati, qui non
possit facere actus sine cognitione causæ & solen-
nitare, si dicat, se adhibuisse causæ cognitionem, &
debetas solennitates etiam in specie; sed debere
aliàs de eo apparere ex alia scriptura separata, quo-
rum sententiam in iure esse veriores, dicit Alcia-
tus de presump. reg. 3. presump. 10. n. 3. & 4. & Simon-
cella de decretis. l. 3. tit. 7. n. 42. dicit de iure certifi-
simam, quamvis de consuetudine dicat, presumi
pro decreto in quo enunciantur solennitates in ge-
nere. Rationem hujus limitationis hanc dat Garc.
n. 123. 124. 125. quod, licet aliàs regulariter non
presumatur solennitas extrinseca, etiam enunciata

in instrumento, quæ tempore actûs verifimiliter intervenire non poterit, ut Felin. in c. sicut. de re judic. n. 26. & 27. Mascard. de probat. concl. 1321. n. 1. Menoch. de præsump. l. 3. præsump. 132. à n. 28. parte nimirum opponente, ut Felin. loc. cit. n. 28. Menoch. loc. cit. n. 35. Mascard. n. 19. apud Garc. tamen pro decreto vel actu Judicis, in quo enunciatur solemnitates, præsumatur, quod omnia solemniter sint acta, nisi contrarium probetur, c. in præsentia. de renunc. l. etsi præses. c. de prædiis minorum. Felin. in c. quoniam contra. n. 37. & Decius ibid. n. 187. Menoch. de præsump. l. 2. præsump. 75. n. 12. Mascard. loc. cit. n. 31. quos textus & AA. cum plurimis aliis citat Garc. cit. n. 125.

4. Sublimitat tamen eandem limitationem secundam Garc. n. 126. quod ea intelligatur, quando causa & solemnitates requisitæ nominatim & in specie exprimuntur: secus, si in genere, pro quo citat Paril. conf. 12. n. 58. vol. 2. Menoch. de præsump. l. 2. præsump. 75. n. 22. Oldr. conf. 262. n. 4. Practicab. Rotæ ubi ante, & plures alios contra Aymon. de antiq. temp. p. 1. section. queritur. n. 9. & 14. Baldû & Paul. in l. cum hi. §. si prator. ff. de transact. n. 2. & alios apud Garc. n. 127. & 128. tenentes quod præsumatur etiam pro decreto, etiam in genere exprimantur solemnitates, dicendo in communi: *causa cognita*, vel *juris solemnitate servata*. Quas tamen sententias ita conciliat Garc. n. 130. ut prior procedat, quando solemnitates enumerantur à Tabellione seu Notario in instrumento decreti; eò quod aliàs Notarius videretur scripsisse ut Judex, & non ut testis. Secunda procedat, quando enunciatio solemnitatum fit solum in genere ab ipso Judice.

5. Sublimitat secundò n. 135. ut dicta doctrina, quod præsumatur pro decreto Judicis, in quo enunciatur solemnitates, non procedat in Executore & Judice delegato ad faciendam unionem. Pro quo citat Agid. decis. 377. & 617. & Practicab. Rotæ. loc. cit. Item Puteum decis. 144. n. 4. l. 2. qui unà cum Rota decis. 193. n. 4. p. 2. diversè. Sic distinguit regulam illam, quod præsumatur pro decreto Judicis, ut procedat in Judice ordinario generali, secus in speciali ad certum actum deputato. Contra quam secundam sublimitationem obiectum vide dilutum ab eodem Garc. à n. 136.

Quæstio 911. An præter causam justam requiratur ad valorem unionis ejusdem causa cognitio?

Respondeo affirmativè: sive ad hoc, ut unio non solum licitè, sed & validè fiat, requiri dictam cognitionem, & diligentem inquisitionem factam ab Ordinario; cum non sit aliter ei concessa potestas, quam præmissâ illâ cognitione & inquisitione. Lott. l. 1. q. 28. n. 146. Castrop. de benefic. d. 6. p. 12. §. 2. n. 20. Barbof. juris Eccles. l. 3. c. 16. n. 39. citans Sanch. in decalog. l. 7. c. 29. n. 161. Ventrigl. cit. §. 2. n. 26. Corrad. pr. benefic. l. 2. c. 15. n. 78. & c. 3. n. 99. argumento Clem. sin. de reb. Eccl. Quin & quando unio fit necessitatò, & principaliter à Pontifice, non prius is ad hujusmodi unionem procedit, quam causâ diligenter in S. Congreg. Concilii, sive Episcoporum fuerint examinata, licet aliàs posset pro libitu sine tali cognitione ad unionem procedere. Corrad. cit. c. 3. n. 91. sic etiam ait Barbof. loc. cit. si Papa unionem facit, exigitur, ut etiam de causa inquiratur in partibus, aliàs unio revocabitur. Idem ait Azor p. 2. l. 6. c. 28. q. 14. ubi: *quantvis nec*

Papa soleat Ecclesias conjungere, nisi prius Ordinarii committat, ut de causis cognoscant, & ad eum referant. Imò in Francia, ut Rebuff. Ecclesiarum conjunctiones, etiam auctoritate Apostolica facta, causâ non cognita & expressâ, minime recipiuntur, & quod in supremis regni curiis irritè judicantur, non quod Laici de causis Ecclesiasticis jure queant cognoscere & judicare; sed quod tales uniones subreptitiâ credantur. Sic, & non aliter committitur à Papa delegato seu executori, ut si vocatis vocandis repererit, causas esse veras, faciat unionem. Garc. cit. c. 2. n. 135.

Quæstio 912. Quanam sint cause justæ & legitime, quæ unioni faciendæ intervenire necessario debent?

1. Respondeo primò: Causa, sine qua fieri nequit per inferiorem Papâ unio, duplex est, nempe necessitas, vel utilitas Ecclesiæ. Azor loc. cit. Lott. cit. q. 3. n. 142. Ventrigl. cit. §. 2. n. 21. Castrop. loc. cit. n. 19. Garc. loc. cit. n. 108. Barbof. loc. cit. n. 37. juxta c. exposuisti. de præb. sit ad dictas binas causas ferè revocantur ceteræ, quarum plures adducunt Gregor. de benefic. c. 20. n. 14. Per. de Perus. de union. c. 3. Fusc. de visitat. l. 2. c. 26. & c. apud Garc. n. 109.

2. Respondeo secundò: Non sufficit autem ad valorem unionis simplex necessitas vel utilitas; sed requiritur evidens ac præcisa, quæ excludatur quæcunque dubietas, juxta cit. c. exposuisti. ubi dicitur: *si evidens necessitas, vel utilitas id exigat* Lott. n. 143. Ventrigl. loc. cit. citans Molles. in sum. tr. 6. de benefic. c. 14. n. 38. Novarin. singul. concl. cit. de union. concl. 2. n. 2. Corrad. l. 2. c. 15. n. 78. Garc. cit. n. 108. citans Rebuff. in pr. tit. de union. n. 38. Hojed. de incom. p. 2. c. 3. n. 8. Mandol. in reg. 22. q. 4. n. 4. & plures alios Cad. de Luca tamen ad Trid. d. 8. n. 13. ait, causam hanc consistere in necessitate, vel in magna utilitate; idèoque desuper certam non posse statui regulam, cuiusque casui applicabilem; cum pendeat ex facti ac singulorum casuum circumstantiis.

3. Respondeo terciò: ad necessitatem spectat, si beneficium vel Ecclesia, cui faciendæ est unio, careat sufficientibus redditibus ad alendum ministerium; sive dum duæ Ecclesiæ aut præbendæ sint ad eò tenues, ut ad victum duorum Rectorum non sufficiant. Barbof. loc. cit. n. 38. Azor. cit. q. 13. Castrop. cit. n. 19. Ventrigl. loc. cit. n. 22. Lott. l. 1. q. 29. n. 15. ubi: *regula Cancellaria de revocat. union. se non extendit ad uniones factas ex causa necessaria, puta dotacionis, vel augmenti dotis pro sustentatione cultus divini. Et paulò infra eod. n. ubi ait: quavis Rota in Totianâ l. 670. obiter dixerit, modernas regulas completè etiam uniones factas pro dote, & in augmentum cultus divini, tamen si id ad dotem necessariam, augmentumve necessarium referatur, ita ut verè unio sit facta ex causa divini cultus, id minime admittitur. Sic Trident. sess. 21. c. 5. ob paupertatem Parochialium concedit Episcopo facultatem uniendi. Quænam autem, & quando Ecclesia sit pauper aut tenuis, judicandum relinquitur judicio Superioris, seu Episcopi, Barbof. & Ventrigl. l. cit. Illud autem hic observandum ex Lott. n. 143. & Ventrigl. cit. n. 23. quod hæc causa necessitatis evitatur, & hinc regulariter faciendæ non fit unio, si Ecclesia, cui ea faciendæ, seu Rector cum istdem redditibus se usque huc sustentavit, nisi fortè incongrua & indecens fuerit sustentatio. Ad eandem causam necessitatis, ut ob illam Ecclesia*